

Petr Pečenka, zástupce ředitele ZŠ a MŠ TGM Zastávka a předseda profesní sekce vedoucích pracovníků ČMOS PŠ potvrzuje, že se zpravidla snaží rozpočtovat ONIV bez překročení částky putující na školu na základě normativu na žáka, což ale není vůbec jednoduché. „Problém tvorby rozpočtu ‚na žáka‘ je v tom, že tyto prostředky jsou určeny nejen na potřeby žáků (tedy na učební pomůcky, učebnice, ale třeba i plavecký výcvik). Jsou využívány také na potřeby přímo nesouvisející se vzděláváním dětí: náhradu platu (od letošního července plných 14 dní pracovní neschopnosti), cestovní náhrady, školení a vzdělávání pedagogů... Ne všechny výdaje lze predikovat přesně a často je plán nižší a ‚čeká se‘, co na konec roku zůstane,“ vysvětluje a přiznává, že v minulosti museli ostatní běžné výdaje pokrýt i z provozního rozpočtu. „Bylo by podle mne vhodné oddělit některé příjmy a následně výdaje z ONIV alespoň ‚účelovým znakem‘. Ne proto, aby vedení školy mělo finanční prostředky ‚uvázané‘, ale aby bylo zřejmé, jaké jsou konkrétní výdaje na jednotlivé položky ve vzdělání. Jaké objemy nárokově odčerpávají z rozpočtů škol záležitosti netýkající se přímo vzdělávání dětí,“ navrhuje.

Jestliže u dalšího vzdělávání pedagogů může plánovat, může porovnávat různé cenové nabídky, tak např. zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele je povinné a kolik zaplatí za „nemocenskou“, může skutečně jen odhadovat. „Nedostatek ONIV je jeden z důvodů, proč se náš republikový výbor sekce vedoucích pracovníků ČMOS pracovníků školství při projednávání navýšování platů vyslovil pro zvýšení tarifních platů o celých deset procent. Že lze zvyšovaný objem financí použít na osobní ohodnocení je pro mnoho škol fikcí. Stejně jeho část musí ředitel školy použít na další nárokové složky platů – příplatky za vedení, třídnické, specializační... Není výjimkou, že někde musí sáhnout i do ONIV a kvůli tomu pak ve výdajích, jež se z tohoto ukazatele obvykle hradí, musí šetřit,“ vysvětluje P. Pečenka.

Kromě zmíněného vyhledávání laciných nebo bezplatných vzdělávacích kurzů se stává, že pokud má učitel o některou oblast zájem, musí si poplatek uhradit sám. „I o správném proplácení cestovních výdajů si mohou na některých školách zaměstnanci nechat jenom zdát,“ upozorňuje. Připomíná, že objem finančních prostředků pro školu určuje krajský úřad, který dostává finance zatím prostřednictvím republikových normativů od ministerstva školství. „ONIVy, které každoročně dostáváme, jsou absolutně nedostatečné,“ říká z pozice zástupce ředitele ZŠ a MŠ TGM v Zastávce. „Učebnice by se třeba měly měnit, když jsou opotřebované, což je zhruba po čtyřech pěti letech. Dřív to tak bylo. V současnosti bychom na to prostě neměli, doba obměny se prodlužuje na osm až devět let, kdy jsou skutečně v naprosto dezolátním stavu. Je pak nutné odhadnout, jaká bude nemocnost, omezit DVPP, eventuálně poprosit zřizovatele, jestli by v některých (třeba i) jiných položkách škole pomohl, aby se mohly finance na učebnice z ONIV vyčlenit. Na pomůcky se na konci roku dává, až co tzv. zbude,“ objasňuje základní principy. Metodické komise jednotlivých předmětů píše seznamy pomůcek, které potřebují, z nich se pak vybírá, na co peníze jsou, co musí počkat. „Navíc nastanou situace neplánovatelné. Posledně to byla situace, kdy bylo nejisté fungování školy v sousední obci a její žáci přešli do naší zastávecké – a najednou pro ně nebylo dost učebnic. Na jejich nákup se tak prostě musely peníze najít,“ krčí rameny. V takových případech skutečně nezbyvá nic jiného, než se domluvit se zřizovatelem a použít část financí, které on poskytuje na provoz školy. „Jsou školy, které některé tyto výdaje, navzdory nastaveným pravidlům, přenášejí na rodiče. To ale podle mého není správné, u nás se takovému řešení bráníme, základní vzdělávání by skutečně nemělo rodiče finančně zatěžovat víc, než je nezbytné,“ poznamenává P. Pečenka.